

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012.1.18
KOM(2011) 713 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Statistinis nusikalstamumo ES vertinimas. 2011–2015 m. statistikos veiksmų planas

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Statistinis nusikalstamumo ES vertinimas. 2011–2015 m. statistikos veiksmų planas

IVADAS

1. TIKSLAS

Nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos statistiniai duomenys – labai svarbi įrodymais pagrįstos ES politikos formavimo priemonė. Statistinė informacija naudojama vertinant priemonių poveikį, ES teisės įgyvendinimą valstybėse narėse ar naujų teisės aktų veiksmingumą, ir daugelyje kitų sričių. Nors valstybės narės ir Europos Komisija seniai pripažįsta faktinės statistikos svarbą, patikimos ir palyginamos statistinės informacijos vis dar trūksta.

Šio komunikato tikslas – informuoti suinteresuotąsias šalis apie tai, kas per pastaruosius penkerius metus nuveikta statistiškai vertinant nusikalstamumą ir baudžiamąją teiseną, ir sudaryti 2011–2015 m. veiksmų planą, kuriame būtų numatytos pagrindinės ateinančių penkerių metų veiklos kryptys.

2. DABARTINĖ PADĖTIS

2.1. 2006–2010 m. veiksmų planas. Faktai

Norėdama sukurti visapusišką ir nuoseklią ES nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos statistinio vertinimo strategiją, 2006 m. rugpjūčio mėn. Komisija priėmė penkerių metų ES veiksmų planą. Glaudžiai bendradarbiaudami, už jo įgyvendinimą atsakė Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas ir, nuo 2010 m., Vidaus reikalų generalinis direktoratas ir Eurostatas.

Taip pat buvo sudaryta Komisijai talkinanti ekspertų grupė, atsakinga už politikos poreikių nustatymą duomenų apie nusikalstamumą ir baudžiamąją teiseną srityje¹, kurios uždavinys – įvertinti, kokių duomenų reikia ES politikai, ir patarti, kaip sukurti ir panaudoti veiksmingus rodiklius nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos srityje. Šią ekspertų grupę sudaro visų ES valstybių narių, šalių kandidačių ir ELPA² šalių policijos, teisingumo ar vidaus reikalų pareigūnai, taip pat šioje srityje dirbančios ES, Europos ir tarptautinės organizacijos ir agentūros³. Grupėje taip pat yra mokslo ir privačiojo sektoriaus atstovų. Nuo 2006 m. grupė posėdžiavo penkis kartus.

¹ Komisijos sprendimu 2006/581/EB.

² Europos laisvosios prekybos asociacija: Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija.

³ Europos nusikalstamumo prevencijos tinklas (EUCPN), Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA), Eurojustas, Europolas, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA), Europos Taryba, „European Sourcebook“, Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo

Be to, buvo sudaryta Eurostato darbo grupė, kurios uždavinys – įgyvendinti ekspertų grupės išvadas ir rekomendacijas. Visų valstybių narių vyriausybės siunčia į šią darbo grupę savo nacionalinių statistikos institutų ekspertus. Taip pat joje dalyvauja ELPA šalys ir šalys kandidatės bei daug šioje srityje dirbančių tarptautinių įstaigų. Aptarti konkrečiams klausimams į grupę *ad-hoc* kviečiami atitinkamos srities specialistai. Politikos poreikių įvertinimo ekspertų grupė nustato veiklos prioritetus, o Eurostato darbo grupė aptaria jų įgyvendinimo galimybes ir būdus, įvertina surinktų duomenų kokybę ir, prireikus, nustato naudotinus metodus ir procedūras. Be to, sudaryta nemažai ekspertų pogrupių ir specialiosios paskirties grupių konkrečioms veiksmų plano uždaviniais nagrinėti. Vidaus reikalų generalinis direktoratas sudarė penkis pogrupius⁴, o Eurostatas – dvi specialiosios paskirties grupes⁵.

2.2. 2006–2010 m. veiksmų planas. Pasiekimai

Įgyvendindamos plataus užmojo veiksmų planą, labai daug nuveikė ir Komisija, ir valstybės narės. Pagrindinius pasiekimus galima apibendrinti taip:

Tarptautinis bendradarbiavimas ir duomenų rinkimo tvarka. Pirmiausia buvo siekiama padėti pagrindą valstybių narių institucijų, Europos agentūrų ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimui – sukurti ekspertų tinklus ir nurodyti, kaip bus palaikomi ryšiai. Taip bendradarbiaujant sukurta funkcinė duomenų rinkimo sistema, apimanti visus rinkimo proceso etapus nuo bendrų rodiklių nustatymo iki galutinio surinktų duomenų paskelbimo.

Aiškiau nustatyti poreikiai. Nemažiau svarbu ir tai, kad buvo aiškiau nustatyti nusikalstamumo duomenų rinkimo ir analizės ES lygmeniu poreikiai, spragos ir apribojimai. Tam labai praverė ekspertų susitikimuose gauta informacija, per šį laikotarpį sukaupta duomenų rinkimo patirtis ir mokslinių tyrimų projektų išvados.

Rodiklių nustatymas ir duomenų rinkimas. Nuo 2007 m. Eurostatas kasmet išleidžia nusikalstamumo statistikai skirtą leidinį „Statistics in Focus“⁶, kuriame skelbiami statistiniai duomenys apie bendrą nusikalstamumą, nužudymus, smurtinius nusikaltimus, apiplėšimus, vagystes iš gyvenamųjų patalpų, transporto priemonių vagystes, narkotikų prekybą, kalinių ir policijos pareigūnų skaičių. 2010 m. lapkričio mėn. išleistas pirmasis darbinis dokumentas dėl pinigų plovimo⁷. Statistiniai duomenys pateikiami remiantis Komisijos ekspertų pogrupio pinigų plovimo klausimams nustatytais rodikliais. Taip pat parengti prekybos žmonėmis ir elektroninio nusikalstamumo sričių rodiklių sąvadaai.

ES saugumo (viktimizacijos) tyrimas. Policijos ir teismų statistiniai duomenys turėtų būti papildomi statistiniais duomenimis apie aukas, ypač tų nusikaltimų, apie kuriuos ne visada pranešama policijai. Be to, jei viktimizacijos tyrimai atliekami pagal bendrą metodiką, jie yra patikimas visiškai palyginamų duomenų šaltinis. Taigi dar vienas svarbus šio veiksmų plano

prevencijos biuras (UNODC), Jungtinių Tautų Europos ekonominė komisija (UNECE) ir Jungtinių Tautų vaikų fondas (UNICEF).

⁴ Pogrupiai, skirti planavimo, pinigų plovimo, baudžiamosios teisenos, prekybos žmonėmis, policijos bendradarbiavimo ir elektroninio nusikalstamumo klausimams nagrinėti.

⁵ Specialiosios paskirties grupės, skirtos viktimizacijos ir duomenų apie nusikalstamumą panaudojimo klausimams nagrinėti.

⁶ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/crime/publications>.

⁷ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-RA-10-003.

įgyvendinimo pasiekimas – parengta bendra viktimizacijos tyrimo metodika ir tyrimo modulis. Tyrimą numatoma atlikti 2013–2014 m. Pirmą kartą 27 valstybių narių Europos Sąjungoje bus surinkta palyginama informacija apie konkrečių formų nusikaltimų paplitimo (viktimizacijos) lygį ir kitus aspektus, susijusius su piliečių saugumo pojūčiu. Aktyviai dalyvaudami visuose tyrimo etapuose (nuo modulio kūrimo iki praktinio atlikimo ir paplitimo lygio nustatymo) nacionaliniai statistikos institutai atsako už duomenų kokybę. Ypač tai svarbu šalims, kuriose statistiniai aukų tyrimai neatliekami – pasinaudodamos šia proga jos gali kurti savo pajėgumus.

Parama susijusiems tyrimams. Moksliniai tyrimai teisingumo ir vidaus reikalų srityse buvo aktyviai remiami pagal Prevencijos ir kovos su nusikalstamumu programą – daug mokslinių tyrimų grupių iš visų 27 valstybių narių suteikta galimybė atlikti Komisijai aktualių sričių mokslinius tyrimus. Tipinis mokslinių tyrimų panaudojimo pavyzdys – prekybos žmonėmis srities rodiklių sąvadas, sudarytas remiantis šios srities tyrimų pasiūlymais ir rekomendacijomis.

2.3. 2006–2010 m. veiksmų planas. Patirtis

Nors mokslinių tyrimų, koordinavimo ir ryšių palaikymo srityse nuveikta tikrai nemažai, tiesiogiai matomų rezultatų nedaug. Pirmiausia tai taikytina tikslams, kurių siekiant reikia ne tik nustatyti bendrus rodiklius, bet ir surinkti faktinius duomenis. Būtent duomenų rinkimas lėtina veiksmų plano įgyvendinimą ir kelia daugiausiai problemų.

Pagrindinės priežastys, dėl kurių palyginami ir suderinti duomenys ES lygmeniu renkami gana lėtai, buvo apibendrintos 2007 m. Komisijos užsakytame tyrime „ES lygmens klasifikavimo sistemos sukūrimas“⁸. Jos tokios:

Skirtingos nusikaltimų sudėties apibrėžtys ir nusikaltimų klasifikavimo sistemos. Europos Sąjungoje nusikalstamumo statistikos duomenis renka ir apibendrina ne mažiau kaip 128 nacionalinės institucijos, o nusikaltimų klasifikavimo sistemų žinoma bent 52.

Sudėtingas keitimasis informacija. Koordinavimas nacionaliniu lygmeniu sudėtingas, ypač kai duomenys gaunami iš kelių šaltinių. Net jei nacionaliniu lygiu atsakingi subjektai paskirti, jiems ne visada prieinami kiekvieno baudžiamosios teisenos etapo duomenys. Todėl surinkus duomenis visada tenka ilgai laukti, kol parengiama visų duomenų suvestinė.

Skirtingos nusikaltimų pranešimo sistemos. Įvairiose valstybėse narėse taikomi skirtingi nusikalstamumo lygio skaičiavimo metodai⁹, todėl duomenis sunkiau palyginti arba jie įtraukiami į statistiką daugiau kaip vieną kartą. Be to, sunkumų kyla ir dėl skirtingo nusikaltimų duomenų užfiksavimo laiko, ir dėl skirtingos nusikaltimų pranešimo tvarkos įvairiose ES šalyse.

Duomenų perdavimas ES ir tarptautinių organizacijų lygmeniu. Nusikalstamumo duomenų rinkimas tarptautiniu lygmeniu labai priklauso nuo juos renkančios organizacijos kompetencijos ir įgaliojimų. Todėl valstybių narių institucijos dažnai gauna panašių, bet

⁸ Konkursas JLS/D2/2007/03. „Tyrimas dėl ES lygmens nusikaltimų klasifikavimo sistemos sukūrimo ir įvertinimo, ar ji padės įgyvendinti veiksmų planą, kuriuo siekiama sukurti ES nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos statistinio vertinimo strategiją“.

⁹ Vieni grindžiami nusikaltėlių skaičiumi, kiti – nusikaltimų.

truputį skirtingų prašymų pateikti duomenis, keliančių painiavą ir didinančių jų administracinę naštą.

Kitos priežastys, dėl kurių vėluojama įgyvendinti veiksmų plane numatytas priemonės, yra menkas suinteresuotumas ar kiti prioritetai nacionaliniu lygmeniu, lėšų ir darbuotojų trūkumas ir, galiausiai, dėl naujų duomenų užklausų padidėjusi administracinė našta. Todėl įgyvendinta tik 50 proc. tikslų¹⁰.

Kaip ir anksčiau, informacija apie įprastų formų nusikaltimus, nepatenkančius į ES kompetenciją, yra patikimesnė, lengviau palyginama ir apskritai kokybiškesnė už duomenis apie tarpvalstybinį organizuotą nusikalstamumą, kurie svarbesni ES politikos reikmėms. Vis dėlto naujose sudėtingose srityse, kaip antai pinigų plovimo, prekybos žmonėmis ir elektroninio nusikalstamumo, daroma pažanga. Tačiau svarbiausia renkant ir tradicinio, ir tarpvalstybinio organizuoto nusikalstamumo duomenis yra kokybiškas ir veiksmingas už šių duomenų surinkimą ir pateikimą atsakingų vidaus struktūrų darbas.

3. POLITINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Stokholmo programoje¹¹ Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos

„toliau kurti statistines priemones, skirtas nusikalstamumui ir nusikalstamai veiklai vertinti, ir apsvarstyti, kaip vėliau, po 2010 m., plėtoti veiksmus, išdėstytus ir iš dalies įgyvendintus 2006–2010 m. ES veiksmų plane, skirtame ES nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos vertinimo strategijai parengti, atsižvelgiant į tai, kad padidėjo tokių statistinių duomenų poreikis daugelyje laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sričių.“

Kova su sunkiais ir organizuotais nusikaltimais bei elektroniniais nusikaltimais ir jų prevencija – vienas iš penkių strateginių tikslų, iškeltų ES vidaus saugumo strategijoje¹², kuria sukuriama veiksmingesnio valstybių narių ir ES institucijų bendradarbiavimo saugesnei Europai pagrindas. Tam tikrose srityse, kaip antai prekybos žmonėmis, pinigų plovimo, elektroninių nusikaltimų ir korupcijos, informacija keičiamasi ir statistiniai duomenys renkami taikant ES vidaus saugumo strategijoje pasiūlytas priemones.

4. NUMATOMI DARBAI

4.1. 2011–2015 m. veiksmų planas. Tikslai

Kadangi pagrindinė 2006–2010 m. veiksmų plano užduotis buvo sukurti reikiamus mechanizmus, jį reikėtų laikyti pirmuoju ilgo proceso žingsniu. Įgyvendinant šį veiksmų planą buvo sukurtas ir išbandytas funkcinis mechanizmas, leidžiantis valstybėms narėms sklandžiai pateikti ir gauti informaciją, kuriuo grindžiama ES nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos vertinimo strategija. Dabar, pasitelkiant sukauptą patirtį, šį mechanizmą galima taikyti dar veiksmingiau.

¹⁰ Dar 30 proc. įgyvendinta iš dalies arba vis dar įgyvendinami.

¹¹ OL C 115/1, 2010 5 4, p. 21.

¹² ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimas. Penki žingsniai kuriant saugesnę Europą. COM(2010) 673 galutinis.

Naujojo 2011–2015 m. veiksmų plano tikslas – tęsti ir plėtoti 2006 m. pradėtus darbus ir siekti realių rezultatų. Šio veiksmų plano tikslai nustatyti vadovaujantis ES vidaus saugumo strategijos prioritetais tam tikrose nusikalstamumo srityse ir Politikos poreikių vertinimo ekspertų grupės rekomendacijomis, pateiktomis per 2010 m. vasarą vykusias raštiškas konsultacijas. Pagrindinė šių konsultacijų išvada, padaryta atsižvelgiant į daugelio skirtingų suinteresuotųjų šalių prioritetus, yra ta, kad reikia sudaryti tikslingą ir įvykdomą veiksmų planą, daugiausia dėmesio skirti renkamų duomenų kokybei, rezultatų analizei ir išplatiniui, taip pat geresniam visų proceso dalyvių (valstybių narių, ES institucijų, ES agentūrų, tarptautinių organizacijų, mokslo atstovų) veiklos koordinavimui ir bendradarbiavimui. Atsižvelgiant į tai, 2011–2015 m. veiksmų plano tikslai suskirstyti į tokias keturias sritis:

- (1) Bendradarbiavimas ir koordinavimas ES ir tarptautiniu lygmeniu;**
- (2) Duomenų kokybė;**
- (3) Duomenų analizė ir rezultatų išplatinimas;**
- (4) Rodiklių nustatymas ir konkrečių duomenų rinkimas.**

Bendradarbiavimas ES ir tarptautiniu lygmeniu

Šios kategorijos tikslai nustatyti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas geriau ištirti politikos formuotojų poreikius, palaikyti glaudesnius suinteresuotųjų šalių ryšius, skatinti ES institucijų veiklą nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos statistikos srityje, taip pat glaudžiau bendradarbiauti ES ir tarptautiniu lygmenimis, kad tie patys duomenys nebūtų renkami kelis kartus. Šiems tikslams pasiekti siūlomi, be kita ko, šie veiksmai:

- sudaryti naują didesnę ekspertų grupę;
- atitinkamoms Tarybos darbo grupėms reguliariai pranešti apie veiksmų plano įgyvendinimą;
- skatinti ir perduoti valstybių narių ir tarptautinių organizacijų geriausią patirtį duomenų rinkimo ir pateikimo srityje;
- duomenų rinkimą organizuoti bendradarbiaujant su tarptautinėmis organizacijomis ir (arba) ES agentūromis.

Duomenų kokybė

Šios kategorijos tikslais siekiama pagerinti duomenų, kurie jau yra nuolat renkami, palyginamumą. Kadangi pagrindinė priežastis, kodėl trūksta palyginamų duomenų, yra skirtingi baudžiamieji kodeksai ir skirtingos nusikaltimų pranešimo sistemos, statistikos tikslais ypač svarbu sukurti tarptautinę nusikaltimų klasifikavimo sistemą, kurioje būtų atsižvelgiama į skirtingų kalbų reikmes. Ekspertai, su kuriais konsultuotasi dėl šio veiksmų plano turinio, mano, kad svarbiausias prioritetas – gerinti Eurostato leidinyje „Statistics in Focus“ kasmet skelbiamų statistinių duomenų kokybę. Siūlomi tokie veiksmai:

- tęsti ir skatinti UNODC ir UNECE specialiosios nusikaltimų klasifikavimo darbo grupės veiklą finansuojant valstybes nares, norinčias išbandyti siūlomą klasifikavimą;

- siekiant kuo labiau suvienodinti kategorijas, sumažinti suvestinių rodiklių skaičių ir išplėsti nusikaltimų sąrašą (nusikalstamumui ir baudžiamajai teisenai skirtame leidinyje „Statistics in Focus“);
- kai tinka, pradėti taikyti demografinius kintamuosius (pvz., lyties, tautybės, amžiaus grupės);
- parengti gaires ir bendras apibrėžtis, ypač pradedant rinkti naujus duomenis apie netradicinių formų nusikaltimus.

Duomenų analizė ir rezultatų išplatšinimas

Dauguma ekspertų per konsultacijas teigė, kad būtina daugiau investuoti į surinktų duomenų analizę. Dėl įvairiose valstybėse narėse taikomų skirtingų nusikaltimų registravimo, pranešimo ir klasifikavimo sistemų nusikalstamumo lygio duomenų palyginimas gali būti klaidinantis, ypač jei šalia absoliučių skaičių nepateikiama papildoma kokybinė informacija (metaduomenys), pvz., ar buvo nukrypta nuo duomenų rinkimo pradžioje pateiktų instrukcijų ir gairių.

Be to, jau seniai pripažįstama, kad reikėtų rengti ES nusikalstamumo ataskaitą, kurioje būtų apibendrinami visi duomenys ir ataskaitos apie nusikalstamumą ir nusikalstamumo statistiką. Sukurti tokios ataskaitos rengimo sistemą buvo vienas iš 2006–2010 m. veiksmų plano tikslų. Šia tema taip pat buvo atliktas 2010 m. gruodžio mėn. baigtas tyrimas. Tačiau kol kas reikia išsamiau išnagrinėti, ar pateikti pasiūlymai įgyvendinami.

Kai kurios suinteresuotosios šalys prašė platinti turimus duomenis, tyrimus, ataskaitas bei gerąją patirtį ir suteikti galimybę laisvai su jais susipažinti. Atsižvelgiant į šiuos prašymus, numatomi šie veiksmai:

- sistemiškai rinkti ir skelbti metaduomenis ir susijusią informaciją, panašiai kaip leidinyje „Statistics in Focus“;
- parengimas ES nusikalstamumo ataskaitą atsižvelgiant į išankstinio tyrimo rekomendacijas ir pateiktų pasiūlymų įgyvendinamumo vertinimą;
- pradedant rinkti naujo tipo duomenis, parengti darbinis dokumentus ir paaiškinimus.

Rodiklių nustatymas ir konkrečių duomenų rinkimas

Šios kategorijos tikslai nustatyti atsižvelgiant į vieningą nuomonę, kad veiksmų planas turi būti glaustas ir lengvai įgyvendinamas, ir į valstybių narių pageidavimus dėl papildomo darbo krūvio. Be to, jie grindžiami ES vidaus saugumo strategijoje nustatytais tam tikrų nusikalstamumo sričių prioritetais.

Numatytos dviejų rūšių priemonės:

- pagal ankstesnį veiksmų planą pradėtos tebevykdomos priemonės, pavyzdžiui, ES saugumo tyrimas, įmonių viktimizacijos tyrimas ir trečiasis duomenų apie pinigų plovimą rinkimas;

- ankstesniame veiksmų plane numatytos, bet tinkamai neįgyvendintos priemonės, pavyzdžiui, duomenų apie elektroninį nusikalstamumą rinkimas, arba net nepradėtos įgyvendinti priemonės, kaip antai korupcijos srities rodiklių rengimas.
- Jei valstybės narės laiku įgyvendins (trečiojo ramsčio) sprendimą dėl Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS)¹³ sukūrimo, nuo 2012 m. nusikalstamumo statistikos rinkimas turėtų dar palengvėti.

4.2. 2011–2015 m. veiksmų planas. Sunkumai

Kad veiksmų planas būtų sėkmingai įgyvendintas, reikia aktyviai ir nuosekliai dirbti visais lygmenimis (nacionaliniu, ES ir tarptautiniu).

Nacionaliniu lygmeniu reikia geriau koordinuoti įvairių vietos vyriausybinių ir nevyriausybinių įstaigų, naudojančių ir teikiančių duomenis apie nusikalstamumą, veiklą. Patirtis rodo, kad koordinavimo stoka yra pagrindinė vėlavimo surinkti duomenis priežastis.

Kai kurios valstybės narės dėl finansų krizės buvo priverstos mažinti administravimo išlaidas, ir tai paveikė jų galimybę dalyvauti ekspertų grupių ir komitetų veikloje. Suprasdama jų padėtį, Komisija stengsis mažinti posėdžių skaičių ir apsvarstys kitas ryšių priemones, kaip antai vaizdo ar telekonferencijos.

Pagrindinė ES lygmens problema tebėra nepakankamas surinktų duomenų palyginamumas. Todėl būtina taikyti vienodą nusikaltimų klasifikavimo metodiką. Bendrą klasifikavimo sistemą turėtų taikyti ne tik valstybės narės, bet ir ES agentūros. Reikia imtis priemonių ir pakeisti dabartinę padėtį, nes tam tikrose valstybėse narėse taikomos skirtingos ir dažnai tarpusavyje nesuderinamos nusikaltimų klasifikavimo sistemos, ir dėl to surinkti palyginamus duomenis dar sunkiau.

Europos ir tarptautiniu lygmenimis daugiausia dėmesio reikėtų skirti veiklos koordinavimui ir keitimuisi gerąja patirtimi. Bendros duomenų bazės (pavyzdžiui, Komisijos, JT įstaigų, Europos Tarybos ir pan.) palengvintų valstybių narių statistikos institutų naštą ir leistų greičiau surinkti, patikrinti ir pateikti statistinę informaciją.

5. ĮGYVENDINIMAS IR TOLESNI VEIKSMAI

Už 2011–2015 m. veiksmų plano įgyvendinimą atsakingas Vidaus reikalų generalinis direktoratas. Eurostatas tęs pagal ankstesnį veiksmų planą pradėtą veiklą ir prireikus teiks technines konsultacijas dėl naujų užduočių.

Vėl atkuriama ekspertų grupė, padėsianti Komisijai įvertinti, kokių nusikalstamumo duomenų reikia formuojant politiką, ir leisianti Komisijai, ES įstaigoms ir agentūroms bei tarptautinėms organizacijoms išvengti dubliavimosi dirbant organizuoto ir turtinio¹⁴ nusikalstamumo srityse.

Spręsti konkrečioms užduotims, dėl kurių ekspertų grupė sutars savo metiniame posėdyje, bus sudaromi pogrupiai ir specialiosios paskirties darbo grupės.

¹³ OL L 93, 2009 4 7, p. 33.

¹⁴ Turtiniai nusikaltimai apima įsilaužimus, apiplėšimus, transporto priemonių vagystes, užpuolimus, vandalizmą ir pan.

Vykstant įgyvendinimui veiksmų planas bus atnaujinamas, o nustatytos priemonės bus įtraukiamos į atitinkamas Komisijos darbo programas ir Bendrijos statistikos programą bei jos metines darbo programas. Prireikus į veiksmų planą gali būti įtrauktos ir priemonės dėl statistinių duomenų apie ES kovos su nusikalstamumu politikos įgyvendinimą, taip pat galimos naujos nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos srities priemonės. Naujosiose finansinėse perspektyvose bus atsižvelgta į poreikį padėti valstybėms narėms įgyvendinti veiksmų planą.

Komisija kasmet informuos atitinkamas Tarybos darbo grupes apie tai, kas nuveikta įgyvendinant veiksmų planą. 2013 m. Komisija atliks laikotarpio vidurio peržiūrą, o 2015 m. pabaigoje pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai galutinę ataskaitą, kurioje išdėstys veiksmų plano įgyvendinimo pasiekimus ir trūkumus.

2011–2015 M. ES VEIKSMŲ PLANO „NUSIKALSTAMUMO STATISTINIS VERTINIMAS“ VEIKSMŲ LENTELĖ

1. BENDRADARBIAVIMAS IR KOORDINAVIMAS ES IR TARPTAUTINIŲ LYGMENIMIS

	Tikslai	Atsakinga šalis	Trukmė	Konkretūs veiksmai
1.1	Politikos formuotojų (įskaitant Komisiją), duomenų pateikėjų ir galutinių vartotojų ryšių kanalo sukūrimas	COM (HOME)	2011 m. Komisijos sprendimas Metiniai susitikimai nuo 2012 m.	a. Ekspertų grupės, patarsiančios Komisijai šio veiksmų plano įgyvendinimo klausimais, atkūrimas ir išplėtimas ¹⁵ . b. Diskusijų ir raštiškų konsultacijų rengimas, siekiant nustatyti politikos poreikius ir nuolat atnaujinti šią informaciją. c. Surinktos nusikalstamumo statistikos vartotojų nuomonės tyrimas, siekiant geriau suprasti, kokių duomenų reikia politikai formuoti ir sprendimams priimti.
1.2	ES institucijų informuotumo apie nusikalstamumo statistikos darbą ir jo matomumo didinimas	COM (HOME)	Nuolat	a. Kasmetinis atitinkamos Tarybos darbo grupės informavimas apie veiksmų plano įgyvendinimo pažangą. b. Valstybių narių ir tarptautinių organizacijų geriausios patirties skatinimas ir perdavimas.
1.3	Naujosios ekspertų	COM	Nuolat	Vienodos galimybės susipažinti su posėdžių protokolais, pristatymais ir pagalbinais

¹⁵ Kad joje galėtų dalyvauti 27 valstybės narės, stojančiosios šalys ir šalys kandidatės, Tarybos sekretoriatas, ES agentūros, Europos Taryba, JT įstaigos, „European Sourcebook“ ir mokslo atstovai.

	grupės ir Eurostato darbo grupės bendradarbiavimo gerinimas	(HOME, ESTAT)		dokumentais.
1.4	Organizuojant duomenų rinkimą kartu su kitomis tarptautinėmis organizacijomis ir (arba) ES agentūromis, išvengti nereikalingo statistinių duomenų išplitimo ir informacijos dubliavimo	COM (ESTAT, HOME, JUST)	Pirmasis bendras duomenų rinkimas – 2011 m.	Bendras UNODC ir EUROSTAT duomenų rinkimas. Kitų galimybių įvertinimas. Komisijos ir Europos Tarybos statistika apie kalinių skaičių (SPACE I ir II).
1.5	Glaudus bendradarbiavimas su mokslo bendruomene ir politikai aktualių mokslinių tyrimų Vidaus reikalų generaliniam direktoratui svarbiausiose nusikalstamumo srityse skatinimas	COM (HOME, ESTAT, JUST, RTD, ENTR)	Nuolat	a. Aktyvus mokslo atstovų dalyvavimas atitinkamos Komisijos ekspertų grupės ir pogrupių veikloje. b. Informacijos apie galimybę atlikti mokslinius tyrimus pagal Septintąją ir Aštuntąją bendrąsias mokslinių tyrimų programas platinimas. c. Pagal ISEC programą finansuotų projektų rezultatų ir išvadų pateikimas plačiai auditorijai.

2. DUOMENŲ KOKYBĖ

2.1	Tolesni veiksmai ir tolesnis tarptautinės nusikaltimų klasifikavimo sistemos kūrimas statistikos tikslais bendradarbiaujant su UNODC ir UNECE	COM (HOME, ESTAT), UNODC, UNECE	Nuolat	a. Dalyvavimas kuriant tokią klasifikaciją ir galutinių rezultatų pateikimas atitinkamoms grupėms. b. Valstybėms narėms, norinčioms išbandyti siūlomą klasifikaciją, teikiamas finansavimas pagal ISEC programą.
2.2	Tolesnis ir išsamesnis nusikalstamumo ir baudžiamosios teisenos duomenų skelbimas kasmetiniame leidinyje „Statistics in Focus“	COM (ESTAT, HOME, JUST)	Nuolat	a. Demografinių kintamųjų (pvz., lyties ir amžiaus grupės) panaudojimas. b. Duomenų apie kalinius papildymas informacija apie tautybę ir gyvenamąją vietą. c. Naujų rūšių nusikaltimų įtraukimas į leidinį.
2.3	Dabar renkamų ir skelbiamų duomenų palyginamumo gerinimas	COM (ESTAT ir HOME)	Nuolat	a. Nusikaltimų grupių skaičiaus mažinimas ir kiek galima vienesnių nusikaltimų kategorijų nustatymas¹⁶. b. Bendrų apibrėžčių ir gairių sukūrimas, ypač duomenų apie euronusikaltimus atvejais, kai nėra sukaupta atitinkamos patirties.

¹⁶ Tai labai priklauso nuo to, ar bus įgyvendintas 2.1 tikslas, – tarptautinės nusikaltimų klasifikavimo sistemos sukūrimas statistikos tikslais.

3. DUOMENŲ ANALIZĖ IR REZULTATŲ IŠPLATINIMAS

3.1	Sukurti nuoseklią sistemą, pagal kurią 27 valstybės narės pateiktų nusikalstamumo duomenis ir kuri leistų išvengti klaidinančių palyginimų.	COM (HOME), taip pat dalyvaujant kitiems generaliniams direktoratomis ir tarptautiniams suinteresuotiesiems subjektams	Pirmasis spaudos leidinys 2013–2014 m.	Europos nusikalstamumo ataskaitos rengimas atsižvelgiant į išankstinio tyrimo, atlikto pagal 2006–2010 m. veiksmų planą, rekomendacijas ir pateiktų pasiūlymų įgyvendinamumo vertinimą.
3.2	Sistemiškas metaduomenų ir susijusios informacijos rinkimas ir skelbimas	COM (ESTAT, HOME)	Nuolat	Prie kiekvieno duomenų rinkinio pateikiami valstybių narių parengti metaduomenys ir paaiškinimai.
3.3	Darbinių dokumentų ir paaiškinimų paskelbimas	COM (HOME) ir (arba), tam tikrais atvejais, išorės ekspertai	Nuolat	Kiekvieno konkretaus duomenų rinkinio (4.1–4.6 tikslai) rezultatai bus pateikiami ir, jei įmanoma, išanalizuoti viešai skelbiamame darbiniame dokumente.

4. RODIKLIŲ NUSTATYMAS IR KONKRETŲS DUOMENŲ RINKINIAI

4.1	Pinigų plovimo statistinis vertinimas	COM (HOME, ESTAT)	Duomenų rinkimas – 2011 m. Rezultatų skelbimas – 2012 m. pirmąjį pusmetį.	a. Trečiasis statistinių duomenų apie pinigų plovimą rinkimas, vadovaujantis pagal 2006–2010 m. veiksmų planą parengtais rodikliais. b. Poreikio reguliariai kas dvejus metus rinkti duomenis vertinimas.
4.2	Prekybos žmonėmis statistinis vertinimas	COM (HOME, ESTAT) duomenų	Pirmasis duomenų	a. Pirmasis duomenų rinkimas pagal nedidelį skaičių rodiklių

		rinkimo srityje)	rinkimas – 2011–2012 m.	bendradarbiaujant su Nacionalinių pranešėjų tinklu. b. Rguliaraus duomenų rinkimo įgyvendinamumo ir poreikio vertinimas.
4.3	Elektroninio nusikalstamumo statistinis vertinimas	COM (HOME, techniniais klausimais konsultuodamasis su ESTAT)	Pirmasis duomenų rinkimas – 2012 m.	a. Pirmasis duomenų apie siūlomoje ES direktyvoje dėl atakų prieš informacines sistemas ¹⁷ nurodytus nusikaltimus. b. Diskusija ir vertinimas, ar reikia palaipsniui plėsti sąrašą, įtraukiant į jį kitus naudojančius kompiuteriais daromus nusikaltimus, kaip antai stambaus masto sukčiavimą internete.
4.4	Korupcijos statistinis vertinimas	COM (HOME, techniniais klausimais konsultuodamasis su ESTAT ir OLAF)	Pirmasis duomenų rinkimas – 2013 m.	Rodiklių sukūrimas ir bandomasis duomenų rinkimas.
4.5	Viktimizacijos ir saugumo pojūčio lygio statistinis vertinimas, atliekant bendrą ES tyrimą (ES SASU)	COM (ESTAT, HOME, JUST), valstybės narės	Tyrimas – 2013 m. Rezultatų skelbimas – 2014–2015 m.	a. Europos Sąjungos namų ūkių ir gyventojų tyrimas, kurio modelis parengtas glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis – bus vertinamas konkrečių formų nusikaltimų paplitimas (viktimizacijos lygis) ir kiti su piliečių saugumo pojūčiu susiję aspektai.

¹⁷ Komisijos pasiūlymas, priimtas 2010 m. rugsėjo 30 d. (COM(2010)517 galutinis).

				b. Rezultatų analizė ir skelbimas.
4.6	Įmonių viktimizacijos lygio ir pobūdžio statistinis vertinimas	COM (HOME)	Tyrimas – 2011–2012 m. Rezultatai – 2013 m.	Įmonių viktimizacijos tyrimas, atliekamas remiantis pagal 2006–2010 m. atlikta įgyvendinamumo tyrimą.
4.7	ES teisės aktų dėl baudžiamųjų sankcijų poveikio nacionalinei praktikai statistinis vertinimas	COM (JUST)	Rezultatai – 2013 m.	Pirmasis duomenų rinkimas, atliekamas pagal baudžiamųjų sankcijų teisinio reguliavimo ir praktikos tyrimą.